

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 listopada 2016 roku

Powodowie K. K. i W. K. – reprezentowani przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego – wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kwoty 492,56 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 06 sierpnia 2015 roku. Jednocześnie wyjaśnili, że zapłaty powyższej kwoty domagają się w sposób solidarny, a gdyby Sąd nie dostrzegł solidarności, to wnieśli o zasądzenie na rzecz każdego z nich kwoty 246,28 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 06 sierpnia 2015 roku. Powodowie wnieśli również o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Nadto powodowie domagali się nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Na uzasadnienie pozwu wskazali, iż jako konsumenci zawarli w dniu 30 czerwca 2008 roku Umowę o Mieszkaniowy Kredyt Budowlano - Hipoteczny w złotych indeksowany kursem (...) na kwotę 150.000,00 złotych.

W ocenie powodów w przedmiotowej umowie zostały zawarte niedozwolone postanowienia umowne odnoszące się do waloryzacji wysokości zaciągniętego kredytu oraz wysokości rat spłaty w relacji do waluty obcej - franka szwajcarskiego. Powodowie zarzucili pozwanemu zastosowanie niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ k.c. zawartych w § 1 ust. 1 w/w umowy, § 2 ust. 4 w/w umowy oraz w § 5 ust. 1 w/w umowy. Dalej podnieśli, iż pozwana spółka przyznała sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości zadłużenia konsumenta oraz kosztu kredytu. Pozwana spółka realizowała to prawo poprzez wyznaczanie „kursów” franka szwajcarskiego ogłaszanych następnie konsumentowi w (...). O abuzywności kwestionowanych w pozwie postanowień decyduje fakt, że uprawnienie pozwanej spółki do określenia wysokości najpierw kupna (przy pierwotnym przeliczaniu salda kredytu na (...)), a następnie kursu sprzedaży franka szwajcarskiego nie doznaje żadnych formalnie uregulowanych ograniczeń. Wzorzec umowy kredytu nie precyzuje bowiem sposobu ustalania kursu wymiany waluty ogłoszonego konsumentowi w (...). Nie określa jakichkolwiek kryteriów nawet w przybliżeniu. Konsument nie jest więc w żaden sposób chroniony przed arbitralnym ustaleniem kosztu kredytu. W ten sposób powstaje rażąca dysproporcja praw i obowiązków stron. Zdaniem powodów pozwana spółka naruszyła dobre obyczaje i naruszyła interesy konsumentów poprzez ich dezinformację, niemożność weryfikowania i przewidywania zachowań silniejszego kontrahenta, niepewność co do jego zachowań i treści własnych zobowiązań, wykorzystywanie swojej przewagi przez pozwaną spółkę.

Według powodów indeksacja kredytu jest mechanizmem, który ma powiązać wartość świadczenia konsumenta z tytułu kredytu z jakimś miernikiem zewnętrznym, którego wartość jest niezależna od woli stron tej umowy. Sens indeksacji znika jednak wtedy, gdy jedna ze stron przyznaje sobie w umowie prawo do jednostronnego decydowania, ile ten zewnętrzny miernik jest wart oraz jak wpływa na wartość zadłużenia kredytobiorcy. Umowa między pozwaną spółką a kredytobiorcami w żadnym miejscu nie zawiera mechanizmu indeksacji. Przewiduje jedynie, że kurs waluty obcej (...) ustalony jest jednostronnie przez pozwaną spółkę. W § 1 ust. 1 w/w umowy zawarto postanowienie, zgodnie z którym pozwany bank udzielił kredytu w złotych indeksowanego kursem (...) w wysokości 150.000,00 złotych, a równowartość wskazanej kwoty w walucie (...) zostanie określona na podstawie gotówkowego kursu kupna (...) Banku z dnia wypłaty pierwszej transzy (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabela A). Nadto, w § 5 ust. 1 umowy kredytu przyjęto, iż kredyt, odsetki oraz inne zobowiązania wyrażone w (...) będą spłacane w złotych jako równowartość raty w (...) przeliczonej według gotówkowego kursu sprzedaży (...) Banku z dnia wymagalnej spłaty raty (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabela A w tym dniu).

Powodowie podkreślili, że z treści umowy kredytu nie wynikały zasady ustalania przez pozwanego kursu sprzedaży i kursu kupna (...). Bank zatem przyznał sobie prawo do jednostronnego, niczym nieograniczonego kształtowania wysokości kursu sprzedaży i kursu kupna (...) w tabeli kursowej. Konsument zaś nie miał możliwości zweryfikowania prawidłowości ustalenia kursów sprzedaży i kursów kupna (...) zawartych w tabeli. Spłaty kredytu pobierane były z rachunku kredytobiorcy w złotych.

Powodowie zaznaczyli, iż nie mieli oni wpływu na treść postanowień umownych. Umowa została zawarta z użyciem wzorca umownego, nie była indywidualnie uzgadniana z konsumentem. Dalej wskazali, że świadczenie objęte kwestionowanymi klauzulami nie mają charakteru świadczenia głównego. Klauzule te zawierają postanowienia określające sposób wykonania umowy.

A. postanowień dotyczących mechanizmu indeksacji do waluty obcej (...) oznacza ich bezskuteczność, czego konsekwencją jest obowiązywanie umowy bez postanowień niedozwolonych ze skutkiem od chwili jej zawarcia. Świadczenie spełnione przez powodów ponad wartość wynikającą z umowy pozbawionej klauzul abuzywnych jest świadczeniem spełnionym bez podstawy prawnej. Powodowie wskazali też, że wobec rygorów zastrzeżonych w umowie na wypadek uchybienia płatności oraz wobec faktu, że to pozwana spółka samodzielnie pobierała środki z rachunku powodów przyjąć należy, że świadczenia te były spełniane w celu uniknięcia przymusu (art. 411 pkt 1 k.c.).

W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 10 stycznia 2009 roku pozwana spółka pobrała od powodów łącznie kwotę 2527,74 złotych. Powodowie niniejszym pozwem dochodzą łącznie kwoty 492,56 złotych będącej różnicą pomiędzy sumą kwot faktycznie pobranych przez pozwaną spółkę do dnia 10 stycznia 2009 roku, a sumą kwot z tego okresu rzeczywiście pozwanej należnych wskutek bezskuteczności abuzywnych postanowień umownych.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w K., reprezentowany przez pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany wniósł również o oddalenie wniosku powodów o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany zakwestionował roszczenie powodów w całości. Pozwany bank wskazał, że wybór konkretnej oferty kredytu zależny był włącznie od decyzji kredytobiorcy wyrażonej we wniosku kredytowym. Pozwany informował o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem takiego kredytu, jak i w sposób wyraźny formułował zasady spłaty kredytu w umowie. Powodowie mieli przy tym, w oparciu o powszechnie publikowane dane, możliwość realnej oceny zmienności kursów.

Pozwany podkreślił, iż zasadą dla kredytów indeksowanych kursem waluty obcej jest oprocentowanie znacząco niższe, aniżeli kredytów złotych. Kredytobiorca podejmujący zatem decyzję o zaciągnięciu kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej, każdorazowo działał w celu uzyskania możliwie najkorzystniejszych warunków kredytowania. W czasie ubiegania się przez powodów o udzielenie kredytu kurs (...) wykazywał tendencję zniżkową. Nadto pozwany podkreślił, że co najmniej dwukrotnie uprzedził powodów o ryzyku kursowym, tj. przed zawarciem umowy (co powodowie potwierdzili w § 8 ust. 1 lit.e oraz w § 8 ust 8 umowy) oraz w jej treści. Poza tym powodowie nigdy nie wystąpili o przewalutowanie kredytu na złotówki.

Pozwany zaznaczył, że rzekoma abuzywność postanowień dotyczących sposobu ustalenia kursu (...) nie wyeliminuje indeksacji kredytu. Postanowienia zawarte w § 1 ust. 1 zd. 2, § 2 ust. 4 oraz § 5 ust. 1 umowy kredytu dotyczą wyłącznie sposobu ustalania kursu (...), a nie uzgodnienia przez strony, że udzielony powodom kredyt będzie indeksowany tą walutą. Zgodnie zaś z art. 385¹§ 1 zd. 2 k.c. za niedozwolone nie mogą być uznane klauzule dotyczące świadczenia głównego sformułowane w sposób jednoznaczny. W ocenie pozwanego postanowienie § 1 ust. 1 zd. 1 umowy jest postanowieniem jednoznacznie określającym świadczenie główne stron i jako takie w ogóle nie powinno podlegać ocenie z punktu widzenia zarzutu abuzywności. Według pozwanego wpisanie podobnych klauzul do tych zastosowanych w przedmiotowej umowie kredytowej (§ 1 ust. 1, § 2 ust. 4 i § 5 ust. 1) do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK nie oznacza automatycznie, że klauzule zastosowane w umowie nie znajdują zastosowania. Tabele kursów pozwanego, zawierające kursy kupna/sprzedaży (...) nigdy nie były i nadal nie są dowolnie ustalone. Są to tabele kursów wykorzystywanych przez bank w wielu różnych rodzajach transakcji. Kursy publikowane w tabelach uzależnione są od popytu i podaży (...) i złotych na rynku światowym. Kurs pozwanego i kurs NBP wykazywały identyczne tendencje. Zaznaczył, że tabele kursów pozwanego są ogólnodostępne. Dlatego powodowie mogli samodzielnie ustalić wysokość ich zadłużenia i zdecydować, czy chcą wypłaty kolejnej transzy.

Dalej pozwany powołał się na uzasadnienie SN do wyroku z dnia 19 marca 2015 roku, IV CSK 362/14, który odnosi się do należności z tytułu kredytów indeksowanych do wartości waluty obcej już spłaconych. Zgodnie ze stanowiskiem SN w powyższym orzeczeniu, jeżeli powodowie dokonali spłaty przy zastosowaniu określonego sposobu przeliczeń, nawet jeżeli był on niejasny, to z chwilą dokonania spłaty został skonkretyzowany. W rezultacie niedozwolony (abuzywny) charakter tych postanowień został wyeliminowany.

Zdaniem pozwanego powodowie nie wykazali, że zastosowanie kursu wskazanego w tabelach pozwanego rażąco ich pokrzywdziło.

Pozwany podkreślił, iż podobnie jak NBP stosowany przez siebie kurs walutowy opiera na danych rynkowych, podawanych na bieżąco przez agencję (...). Identycznie jak w przypadku NBP, kurs (...) jest ustalany przy użyciu kursu PLN/EUR oraz kursu EUR/ (...), jako że nie istnieją płynne zestawienia kursu PLN/ (...). Dostarczanie kredytobiorcom – konsumentom kredytu indeksowanego do (...) wymaga od pozwanego zabezpieczenia własnego ryzyka walutowego poprzez zawarcie stosownych transakcji wymiany walut.

Zdaniem powoda sporne postanowienia nie kreują praw i obowiązków kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, ani też nie naruszają ich interesów.

Pozwany podniósł, iż powodowie dokonali przelewów środków na rachunek techniczny pozwanego tytułem spłaty kredytu za sporny okres bez zastrzeżenia, co jest warunkiem koniecznym dla możliwości późniejszego dochodzenia zwrotu w oparciu o art. 410 i następnych k.c. Nadto wyliczenie przez powodów nadpłaty na kwotę 492,56 złotych oparte jest na błędnym założeniu, że udzielony umową kredyt powinien być traktowany jak kredyt złotowy.

W kolejnych pismach procesowych oraz na rozprawie w dniu 16 listopada 2016 roku strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Małżonkowie K. K. i W. K. w dniu 08 maja 2008 roku złożyli wniosek o mieszkaniowy kredyt hipoteczny/budowlano – hipoteczny, sporządzony na formularzu udostępnionym przez (...) Bank (...) S.A. w K., na kwotę 150.000,00 złotych celem budowy domu jednorodzinnego na nieruchomości objętej księgą wieczystą numer (...) należącej do K. K.. Decyzją z dnia 16 czerwca 2008 roku pozwany bank przyznał powodom kredyt budowlano –hipoteczny w wysokości 150.000,00 złotych na budowę domu jednorodzinnego, ze spłatą w 120 ratach miesięcznych. W dniu 10 czerwca 2008 roku K. K. zwróciła się do pozwanego z wnioskiem o zmianę waluty kredytu na frank szwajcarski. Decyzją z dnia 19 czerwca 2008 roku (...) Bank (...) S.A. w K. wydał pozytywną dla powodów decyzję w sprawie przyznania im kredytu budowlano – hipotecznego indeksowanego w (...) w wysokości 150.000,00 złotych, na budowę domu jednorodzinnego, ze spłatą w 168 ratach malejących.

Powodowie w dniu 17 czerwca 2008 roku złożyli oświadczenie, iż dokonali wyboru oferty kredytu w złotych indeksowanego do waluty obcej mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami indeksowanymi do waluty obcej, a nadto że zostali poinformowani przez pracownika banku o ryzyku i skutkach wynikających ze zmiennej stopy procentowej oraz zmiany kursów oraz tego, że każda zmiana kursu walutowego oraz stopy procentowej będzie miała wpływ na wysokość zaciągniętego przez nich kredytu oraz wpłynie na wysokość rat kapitałowo – odsetkowych.

Dowód:

- wniosek o mieszkaniowy kredyt hipoteczny/budowlano – hipoteczny z dnia 08 maja 2008 roku (k. 343-347),
- decyzja pozwanego z dnia 16 czerwca 2008 roku (k. 349-350),
- decyzja pozwanego z dnia 19 czerwca 2008 roku (k. 352-353),
- oświadczenie powodów z dnia 17 czerwca 2008 roku (k. 355),

- wniosek K. K. z dnia 10 czerwca 2008 roku (k. 357).

W dniu 30 czerwca 2008 roku pomiędzy małżonkami K. K. i W. K. jako kredytobiorcami a (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K. jako kredytodawcą została zawarta Umowa o Mieszkaniowy Kredyt Budowlano – Hipoteczny w złotych indeksowany kursem (...), na kwotę 150.000,00 złotych, na okres od 30 czerwca 2008 roku do 10 lipca 2024 roku.

Jako cel kredytu wskazano częściowe sfinansowanie robót budowlanych związanych z budową domu jednorodzinnego położonego w miejscowości D., działka nr (...) objęta księgą wieczystą (...).

Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która na dzień podpisania umowy kredytu wynosiła 4,29 % w stosunku rocznym.

Zgodnie z § 1 ust. 1 w/w umowy pozwany bank udzielił kredytobiorcom na ich wniosek kredytu w złotych indeksowanych kursem (...) w wysokości 150.000,00 złotych, a kredytobiorcy zaciągnęli kredyt i zobowiązali się do jego wykorzystania zgodnie z warunkami niniejszej umowy. Równowartość wskazanej kwoty w walucie (...) zostanie określona na podstawie gotówkowego kursu kupna (...) Banku z dnia wypłaty (uruchomienia) pierwszej transzy kredytu (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej (...) Banku – tabela A w tym dniu) i została podana w harmonogramie spłat.

W § 2 ust. 4 strony ustaliły, że kredyt zostanie uruchomiony w złotych, a jego równowartość w walucie (...) ustalona zostanie według kursu kupna określonego w § 1 ust. 1, w dniu uruchomienia pierwszej transzy kredytu. Kolejne transze kredytu będą uruchamiane w złotych, a ich równowartość w walucie (...) będzie ustalana każdorazowo według kursu kupna na podstawie gotówkowego kursu kupna (...) Banku z dnia wypłaty (uruchomienia) danej transzy kredytu (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabela A w tym dniu).

Kredytobiorcy (powodowie) zobowiązali się do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz innymi zobowiązaniami wynikającymi z umowy kredytu. Kredyt, odsetki oraz inne zobowiązania wyrażone w (...) mają być spłacane w złotych jako równowartość raty w (...) przeliczonej według gotówkowego kursu sprzedaży (...) Banku z dnia wymagalnej spłaty raty (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabela A w tym dniu). Inne zobowiązania wynikające z umowy wyrażone w złotych będą płatne w złotych (§5 ust. 1 w/w umowy).

Powodowie w § 8 ust. 1 pkt e oświadczyli, że są świadomi, iż zmiana stopy procentowej i kursu walutowego będą miały wpływ na salda kredytu i wysokość rat kapitałowo – odsetkowych oraz ponoszą ryzyko kursowe związane z kredytem udzielonym w złotych indeksowanym kursem waluty określonej w § 1 ust. 1 umowy. Z kolei w § 8 ust. 8 w/w umowy W. K. i K. K. przyznali, że przed zawarciem w/w umowy otrzymali jej wzór oraz wzory załączników.

Dowód:

- umowa o Mieszkaniowy Kredyt Budowlano – Hipoteczny w złotych indeksowany kursem (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 90-101).

Umowa o Mieszkaniowy Kredyt Budowlano – Hipoteczny w złotych indeksowany kursem (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku została zawarta przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez pozwany bank. Postanowienia umowne objęte § 1 ust. 1, § 2 ust. 4, § 5 ust. 1 nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. Kurs kupna i sprzedaży (...) ustalał pozwany w swoich tabelach.

Dowód:

- umowy kredytowe z dnia 15 grudnia 2008 roku, z lipca 2008 roku, z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 114-121, 90-101).

Kredyt udzielony na podstawie w/w umowy wypłacony został powodom w złotych w trzech transzach, tj. pierwsza transza została wypłacona w dniu 04 lipca 2008 roku w kwocie 50.000,00 złotych, druga transza została wypłacona

w dniu 11 sierpnia 2008 roku w kwocie 50.000,00 złotych oraz trzecia transza została wypłacona w dniu 27 lutego 2009 roku w kwocie 25.000,00 złotych.

W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 10 stycznia 2009 roku pozwany pobrał od kredytobiorców K. K. i W. K. łącznie kwotę 2527,74 złotych stosując mechanizm waloryzacji zgodnie z § 5 ust. 1 w/w umowy. Pozwany pobrał następujące raty: 10 sierpnia 2008 roku kwotę 252,00 złote (oprocentowanie 4,79 %), 10 września 2008 roku kwotę 404,50 złotych (oprocentowanie 4,29 %), 10 października 2008 roku kwotę 429,26 złotych (oprocentowanie 4,29 %), 10 listopada 2008 roku kwotę 462,49 złotych (oprocentowanie 4,29 %), 10 grudnia 2008 roku kwotę 465,66 złotych (oprocentowanie 4,29 %), 10 stycznia 2009 roku kwotę 513,83 złotych (oprocentowanie 4,29 %). Suma rat bez uwzględnienia mechanizmu waloryzacji to 2035,18 złotych.

Dowód:

- zestawienie transz kredytu numer (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 102),
- rozliczenie kredytu numer (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku, wystawione przez pozwanego bank w dniu 13 kwietnia 2015 roku (k. 103-107),
- szczegółowe wyliczenie nadpłaty sporządzone przez pełnomocnika powodów (k. 88-89)
- Tabele kursów na dzień 04 lipca 2008 roku w postaci wydruku ze strony internetowej pozwanego banku (...) kursów na dzień 10 sierpnia 2010 roku w postaci wydruku pozwanego banku (k. 108),
- dyspozycja uruchomienia poszczególnych transz kredytu (k. 367 – 369),
- potwierdzenia uruchomienia poszczególnych transz kredytu z dnia 04 lipca 2008 roku , 11 sierpnia 2008 roku, z dnia 27 lutego 2009 roku, (k. 371-373),
- historii rachunku przeznaczonego do spłaty kredytu, (k. 375),
- Tabeli pozwanego obrazujących kurs kupna (...) w datach poszczególnych wniosków kredytowych powodów oraz wypłat transz, (k. 488 – 493),
- Tabeli przedstawiająca kursy (...) pozwanego oraz NBP na daty złożenia wniosków oraz wypłaty transz, (k. 500).

Pismem z dnia 06 lutego 2015 roku pozwany poinformował powódkę K. K., że od 15 stycznia 2015 roku przelicza raty jej kredytu hipotecznego po średnim kursie NBP franka szwajcarskiego, który jest niższy od kursu określonego w umowie. Nadto wskazał, że bank uwzględni ujemne wartości stopy procentowej, aktualizując oprocentowanie zgodnie z zasadami zawartych umów. W piśmie z dnia 13 kwietnia 2015 roku adresowanym do powódki K. K. pozwany nie zgodził się na usunięcie z umowy zapisu o treści „kredyt indeksowany kursem (...)” oraz nie uznał wskazanych przez powódkę postanowień umowy kredytowej za abuzywne.

Dowód:

- pisma banku z dnia 06 lutego 2015 roku oraz z 13 kwietnia 2015 roku, (k. 396 – 398).

Pismem z dnia 27 lipca 2015 roku powodowie K. K. i W. K. wezwali (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w K. do zwrotu kwoty 43.930 złotych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W piśmie tym powodowie podnieśli, iż pozwany bank zastosował w umowie z dnia 30 czerwca 2008 roku niedozwolone postanowienia i na ich podstawie pobierał nieprawidłowo naliczane raty kredytu.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 27 lipca 2015 roku z potwierdzeniem nadania (k. 109-112).

Wnioskiem z dnia 02 września 2015 roku powodowie K. K. i W. K. zawezwali pozwanego do próby ugodowej w sprawie o zapłatę kwoty 43.930,00 złotych tytułem zwrotu nienależnego świadczenia pobranego przez pozwanego bank w oparciu o zabronione postanowienia zawarte w umowie z dnia 30 czerwca 2008 roku. Wniosek powyższy został zarejestrowany w tutejszym sądzie pod sygnaturą I 1 Co 3251/15.

Dowód:

- zawiadomienie z Sądu Rejonowego Katowice Zachód w Katowicach wraz z odpisem wniosku o zawiadzenia do próby ugodowej, (k. 400-407).

Oceniając przedstawiony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów, z których dopuszczone zostały dowody i na podstawie których ustalony został powyższy stan faktyczny, Sąd uznał go za wiarygodny, w tym sensie, że dokumenty te zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby w przepisanej formie lub też stanowią oświadczenia osób podpisanych na tych dokumentach.

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowodu: z wyciągu z Rekomendacji S Komisji Nadzoru Bankowego k. 156 – 159, Kodeksu Etyki Bankowej k. 160 – 163, Ekspertyzy Naukowej Centrum Studiów (...) k. 122-155, W. z raportu Rzecznika (...) z czerwca 2016 roku k. 184 - 237. Nadto oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z: instrukcji stosowania wytycznych Rekomendacji S przez Doradców ds. Bankowości Hipotecznej ze stycznia 2007, k. 359-365, pisma Dyrektora Departamentu kredytów Detalicznych z dnia 06 kwietnia 2009 roku, nr (...), z. 12. K. 377 -378, Tabeli A kursów średnich k. 382-387, pisma z dnia 25 sierpnia 2011 roku k. 389-395, uchwały nr 51/2002 Zarządu NBP z dnia 23 września 2002 roku w sprawie sposobu wyliczania i ogłaszania bieżących kursów walut obcych, k. 417 – 419, listy banków pełniących funkcję Dealera (...) Pieniężnego w 2016 roku, k. 421, Tabeli przedstawiającej kursy kupna i sprzedaży (...) przez pozwanego oraz fixing NBP w okresie 2008 – 2009, k. 423 – 445, Tabeli A kursów średnich NBP dla dni spłat dokonywanych po kursie średnim NBP, k. 447-475, Tabeli A kursów średnich k. 479-480, Tabeli C kursów kupna i sprzedaży k. 482-487, wniosku o wpis do księgi wieczystej k. 495-498, wydruku ze strony internetowej pozwanego o przedłużeniu decyzji o spłacie kredytów indeksowanych (...) po kursie średnim NBP na 2016 rok, k. 477, Tabeli C NBP, k. 502-508.

W ocenie Sądu dowód z powyższych dokumentów był zbędny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dokumenty te składane były przez obie strony dla poparcia ich argumentacji i prezentowanych przez nich poglądów prawnych.

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego ds. wyliczeń matematycznych lub audytu finansowego, ekonomii, uznając go również za zbędny do rozpoznania niniejszej sprawy.

Powodowie w uzasadnieniu pozwu oraz w załączniku nr 2 (k. 88-89) szczegółowo przedstawił wyliczoną nadpłatę, będącą różnicą sum kwot faktycznie pobranych przez pozwanego bank od dnia zawarcia umowy do dnia 10 stycznia 2009 roku, a sumą kwot z tego okresu rzeczywiście pozwanemu należnych wskutek bezskuteczności abuzywnych postanowień. W wyliczeniu wskazano kwoty (łącznie 2527,74 złotych) pobrane od powodów z zastosowaniem niedozwolonych klauzul. Kwoty pobrane przez bank oraz kwoty należne, czyli bez uwzględnienia abuzywnej waloryzacji, ustalono na podstawie dokumentów: rozliczenia kredytu numer (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 103-107), umowy kredytowej z dnia 30 czerwca 2008 roku, historii rachunku przeznaczonego do spłaty kredytu, (k. 375).

Kwota, której domagają się powodowie, czyli 492,56 złotych, stanowiła różnicę między sumą rat kapitałowo - odsetkowych pobranych przez bank (2.527,74 złote), a sumą rat wyliczonych bez mechanizmu waloryzacji (2.035,18zł).

Sąd dokonał pozytywnej weryfikacji wyliczenia powodów w oparciu o dokumenty, z których dowód został przeprowadzony, w tym w szczególności w oparciu o: rozliczenie kredytu numer (...) z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 103-107), umowę z dnia 30 czerwca 2008 roku (k. 90-101), historię rachunku przeznaczonego do spłaty kredytu (k. 375), dyspozycję uruchomienia poszczególnych transz kredytu (k. 367 – 369), potwierdzeń uruchomienia

poszczególnych transz kredytu z dnia 04 lipca 2008 roku , 11 sierpnia 2008 roku, z dnia 27 lutego 2009 roku, (k. 371-373).

Dane zawarte w zgromadzonym materiale dowodowym pozwoliły na ustalenie wysokości nienależnego świadczenia pobranego przez pozwanego od powodów w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 10 stycznia 2009 roku.

Poniższa tabela zawiera wyliczenie odsetek należnych za okres od 4 lipca 2008 (data wypłaty pierwszej transzy) do dnia 10 stycznia 2009 w rozbiciu na okresy różniące się stopą i kwotą bazową, od której wyliczane są odsetki.

<i>Data początku okresu</i>	<i>Data końca okresu</i>	<i>Dni w okresie</i>	<i>Stopa oprocentowania w okresie</i>	<i>Kwota bazowa PLN</i>	<i>Odsetki należne PLN</i>
<i>DP</i>	<i>DK</i>	<i>D</i>	<i>P</i>	<i>B</i>	<i>$O = B * P * D / 365$</i>
2008-07-05	2008-08-10	37	4,79 %	50 000,00	242,78
2008-08-11	2008-08-11	1	4,29 %	50 000,00	5,88
2008-08-12	2008-09-10	30	4,29 %	100 000,00	352,60
2008-09-11	2008-10-10	30	4,29 %	100 000,00	352,60
2008-10-11	2008-11-10	31	4,29 %	100 000,00	364,36
2008-11-11	2008-12-10	30	4,29 %	100 000,00	352,60
2008-12-11	2009-01-10	31	4,29 %	100 000,00	364,36
<i>Razem odsetki należne:</i>	<i>2 035,18</i>				

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Niekwestionowany był przez żadną ze stron fakt zawarcie w dniu 30 czerwca 2008 roku umowa o Mieszkaniowy Kredyt Budowlano – Hipoteczny w złotych indeksowany kursem (...).

W/w umowa zawarta między powodami a pozwaną jest umową o kredyt bankowy. Przepis art.69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 128 ze zm) stanowi, że przez umowę

kredytową bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Nie była także kwestionowana okoliczność, że powodowie zawierając umowę działali jako konsumenci w rozumieniu przepisu art. 22¹k.c., zgodnie z którym za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Powodowie zaciągnęli kredyt na budowę domu jednorodzinnego, zatem są konsumentami w w/w umowie z pozwanym bankiem.

Powodowie podnieśli, że w w/w umowie z dnia 30 czerwca 2008 roku pozwany bank posłużył się niedozwolonymi postanowieniami dotyczącymi waloryzacji wysokości zaciągniętego kredytu oraz wysokości rat spłaty do waluty obcej, skutkujących uzyskaniem przez pozwanego nienależnego świadczenia. Kontrola Sądu zatem objęła sporne postanowienia w/w umowy: tj. § 1 ust. 1, § 2 ust. 4 i § 5 ust. 1 w/w umowy.

Sąd może dokonywać kontroli postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów. Ocena taka może zostać dokonana: *in concreto*, w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy (kontrola konkretna, incydentalna), która może dotyczyć każdego postanowienia umowy albo też *in abstracto*, kiedy sąd ochrony konkurencji i konsumentów bada treść stosowanego (względnie mającego być stosowanym) przez przedsiębiorcę w stosunkach z konsumentami wzorca umowy.

Kontrola incydentalna ma miejsce w postępowaniu sądowym, w którym zainteresowany powołuje się na fakt inkorporowania do treści umowy niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Ma więc ona miejsce podczas rozpoznawania sprawy dotyczącej konkretnego stosunku obligacyjnego.

Stosownie do treści art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z kolei w myśl art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.).

Kontrola zgodności z zasadami obrotu konsumenckiego jest wyłączona w przypadku postanowień umownych określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (art. 385¹ § 1 *in fine* k.c.). Pojęcie głównego świadczenia stron należy rozmieć wąsko. W umowie kredytu – zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego – świadczeniem głównym banku jest udostępnienie kredytobiorcy oznaczonej kwoty pieniężnej, zaś świadczeniem głównym kredytobiorcy jest zwrot otrzymanych środków pieniężnych, uiszczenie opłat z tytułu oprocentowania i z tytułu prowizji. Sporne klauzule waloryzacyjne wprowadzają jedynie reżim podwyższenia świadczenia głównego. Należy podzielić pogląd SN wyrażony w wyroku z dnia 13 maja 2005r. sygn. I CK 690/04, Lex 407119, gdzie uznano, iż umowna klauzula waloryzacyjna może być poddana kontroli z punktu widzenia jej rzetelności kontraktowej. Jak podniósł SN, umowna klauzula waloryzacyjna nie jest objęta wyłączeniem zawartym w art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. Chociaż problem waloryzacji rat kredytu i przeliczania należności banku z waluty obcej na polską jest pośrednio powiązany ze spłatą kredytu, to jednak brak jest podstaw do przyjęcia, że ustalenia w tym zakresie są postanowieniami dotyczącymi głównych świadczeń stron. Mają one charakter poboczny. Należy zatem podkreślić, że klauzula indeksacyjna nie wchodzi w skład *essentialia negotii* umowy kredytu. Wprawdzie wpływa na wysokość, jednakże ma charakter poboczny do głównego obowiązku kredytobiorcy w postaci zwrotu kwoty kredytu.

W niniejszej sprawie powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na treść umowy. Projekt został przygotowany w całości przez pozwany bank. Powodowie przed zawarciem umowy złożyli wnioski o udzielenie kredytu, w którym określili warunki co do wysokości żądanej kwoty kredytu oraz co do swojej zdolności kredytowej. Początkowo wnosili o przyznanie im kredytu złotówkowego, a następnie wnieśli o zmianę waluty kredytu na (...). Sama natomiast umowa została przygotowana przez pozwanego. W myśl art. 385¹ § 3 k.c. nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi. Postępowanie dowodowe potwierdziło zaś, że umowę zawarto z wykorzystaniem wzorca banku, a sporne klauzule zostały przejęte do umowy bez modyfikacji. Nie były one przedmiotem negocjacji stron. Ciężar udowodnienia, że mieli oni taką możliwość w świetle art. 385¹ § 4 k.c. spoczywał na pozwanych. Nie sprostali on jednak temu obowiązkowi. O indywidualnym negocjowaniu umowy nie świadczy ani fakt, iż przed jej zawarciem powodowie otrzymali wzór umowy oraz wzory załączników do umowy ani okoliczność, że powodowie składali pozwanemu bankowi wnioski o udzielenie kredytu, w tym że powodowie dokonali modyfikacje pierwotnego wniosku o kredyt, w ten sposób, że wnieśli o przyznanie im kredytu w (...). Wymaga zaznaczenia, iż treść spornych klauzul nie była przytoczona w żadnym miejscu wniosku kredytowego.

Powodom została przedłożona do podpisu umowa stanowiąca wzorzec umowny stosowany przez pozwany bank, który nie podlegał żadnym pertraktacją. Tymczasem przepis art. 385¹ § 3 k.c. wymaga, by konsument miał rzeczywisty wpływ na treść postanowienia.

Dalej należy zauważyć, iż sporne postanowienia umowne (§ 1 ust.1, § 2 ust.4, § 5 ust.1) kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają ich interesy.

Kryterium oceny decydującym o uznaniu klauzuli za niedozwoloną jest kształtowanie praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 27 maja 2009 r., VI ACa 1473/08, LEX nr 785833, stwierdził, że „w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.”

Klauzula dobrych obyczajów nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań. W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, zaufanie, rzetelność i fachowość. W szczególności nieobyczajne są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Brak równowagi kontraktowej jest najczęściej wskazywanym przejawem naruszenia dobrych obyczajów drogą zastosowania określonych klauzul umownych. Dyrektywa Rady 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich z 05 kwietnia 1993 roku (Dz.U. UE. L. z (...), Nr 95 poz. 29 ze zm.) w przepisie art. 3 ust. 1 stanowi, że warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACa 771/10, LEX nr 824347, uznał za sprzeczne z dobrymi obyczajami m.in. działania wykorzystujące np. niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Sąd podzielił zgłoszony przez powodów zarzut abuzywności postanowień § 1 ust. 1, § 2 ust.4, § 5 ust. 1 umowy z dnia 30 czerwca 2008 roku. Powyższe postanowienia przedmiotowej umowy kształtuje prawa i obowiązki powodów w

sposób godzący w dobre obyczaje, rażąco naruszając ich interesy. Klauzule te nie odwoływały się do obiektywnych wskaźników, na które żadna ze stron nie miała wpływu, lecz pozwalały wyłącznie bankowi na określenie miernika wartości wedle swojej woli. Na mocy spornych postanowień to pozwany bank mógł jednostronnie i arbitralnie, a przy tym w sposób wiążący, modyfikować wskaźnik, według którego obliczana była wysokość zobowiązania kredytobiorcy, a tym samym mógł wpływać na wysokość świadczenia powodów.

Umowa kredytowa nie określała szczegółowego sposobu ustalania kursu (...), przez co powód był zdany na arbitralne decyzje banku w tej kwestii. Pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem (...) poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży/kupna franka szwajcarskiego. Nie ma znaczenia, że tabele kursów walut nie są przez pozwanego sporządzane specjalnie na potrzeby waloryzacji świadczeń kredytobiorców, ale odnoszą się do całej działalności banku. Ważne jest to, iż waloryzacja rat kredytu udzielonego na podstawie umowy o kredyt hipoteczny odbywa się w oparciu o tabele kursowe sporządzane przez pozwanego. Dodatkowo trzeba zaznaczyć, iż określania wysokości kursu (...) nie doznaje żadnych formalnie uregulowanych ograniczeń. Istotne jest w niniejszej sprawie, że łącząca strony umowa nie reguluje sposobu ustalania kursu wymiany walut wskazanego w tabeli kursów banku. Pozwany pozostawił sobie pełną dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu (...) w swoich tabelach kursowych, a przez to kształtowania wysokości przyznanego powodom kredytu, wypłacanych środków, wysokości zobowiązań klientów, a także wysokości rat spłacanych przez powodów.

W przedmiotowej umowie nie określono sposobu ustalania kursu sprzedaży/kupna (...), a jedynie odniesiono się do momentu waloryzacji (dzień uruchomienia transz kredytu, dzień spłaty), co w żaden sposób nie zabezpieczało interesów powodów.

Postanowienia w/w umowy kredytu nie przedstawiały w sposób przejrzysty mechanizmu wymiany waluty obcej, tak by powodowi mogli sami ustalić wysokość zobowiązania. Powodowie nie znali kryteriów, na których opierał się pozwany ustalając kurs (...). K. K. i W. K. nie dysponowali żadnymi instrumentami umożliwiającymi im weryfikację decyzji pozwanego w tym zakresie. Przelicznik wypłaty środków na rzecz powodów został ustalony w oparciu o kurs kupna (...) banku z dnia wypłaty (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabel A, w tym dniu). Z kolei przelicznik spłaty poszczególnych rat kredytu został ustalony w oparciu o kurs sprzedaży (...) banku z dnia wymagalnej spłaty raty (kurs notowany z pierwszej tabeli kursowej Banku – tabel A, w tym dniu).

Tak skonstruowany mechanizm przeliczeniowy prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia świadczenia pieniężnego po stronie pozwanego.

W konsekwencji sporne postanowienia zakłócają równowagę między stronami w/w umowy z 30 czerwca 2008 roku, w sposób rażąco naruszyły interes powodów i należy je ocenić jako sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Ocena abuzywności postanowień umownych musi być dokonywana według stanu z chwili zawarcia umowy (art. 385² k.c.). Powoływanie się przez pozwanego na wprowadzoną przez ustawodawcę możliwość podpisania aneksu umożliwiającego spłatę kredytu w walucie waloryzacji jest bez znaczenia. Przyznanie ustawą z dnia 29 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe kredytobiorcom prawa do spełnienia świadczenia w walucie waloryzacji (art. 69 ust. 3 ustawy) nie uchyla abuzywnego charakteru postanowień umowy kredytowej. Ustawa nie nakłada na konsumentów obowiązku zawarcia aneksów do umów kredytowych, stąd powodom nie można czynić zarzutu, iż nie skorzystali z tego uprawnienia lecz regulowali raty kredytu zgodnie z treścią umowy.

Uznanie klauzuli umownej za abuzywną prowadzi do przyjęcia, że postanowienie jest bezskuteczne w stosunku do strony umowy. Postanowienia te nie są zatem nieważne. Umowa wiąże strony w pozostałym zakresie (art. 385¹§ 2 k.c.). Skoro zatem klauzule waloryzacyjne zawarte w spornych postanowieniach są bezskuteczne, należy je usunąć z umowy. Równocześnie brak jest podstaw, by w ich miejsce wprowadzać inny miernik wartości. Sąd nie może uzupełniać umowy poprzez zmianę treści niezgodnego z prawem warunku (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 14 czerwca 2012 roku, C-618/10). Przyjęcie tak daleko idących konsekwencji jest celowe

i zasadne. Wprowadzenie przepisu o bezskuteczności klauzul abuzywnych wobec konsumenta z jednoczesnym nałożeniem obowiązku wykonywania innych postanowień umownych zgodnie z zapisami umowy ma być czynnikiem odstraszającym dla przedsiębiorców. Pogląd taki zajął również Sąd Okręgowy w Łodzi w wyroku z dnia 03 lutego 2012 roku, sygn. III Ca 1207/11, Lex 1219328. Skutki stwierdzenia abuzywności klauzul mają charakter sankcyjny wobec przedsiębiorcy posługującego się niedozwolonym wzorcem umownym i polegają na zupełnym wyrugowaniu klauzuli abuzywnej z umowy.

Klauzule waloryzacyjne są dodatkowym zastrzeżeniem umownym. Ich wyeliminowanie z umowy nie powoduje zmiany charakteru zobowiązania, a jedynie prowadzi do zaprzestania waloryzacji. W ocenie Sądu - wbrew stanowisku pozwanego – nie dochodzi do sytuacji niedającej się wypełnić luki w umowie czy do niedopuszczalnej zmiany charakteru zobowiązania łączącego strony.

Wobec braku związania kredytobiorcy abuzywną klauzulą jest on zgodnie z zasadą nominalizmu, od której wyjątkiem jest możliwość wprowadzenia do umowy klauzuli waloryzacyjnej (art. 358 k.c.), zobowiązany do zwrotu kredytu w wysokości nominalnej, w określonych w umowie terminach i z oprocentowaniem określonym w umowie. Kwoty pobierane przez bank od powodów przy uwzględnieniu abuzywnego mechanizmu stanowią nadwyżkę.

Roszczenia powodów należało ocenić w świetle przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Klauzule niedozwolone cechuje brak mocy wiążącej od chwili zawarcia umowy. W rezultacie strona pozwana jako wierzyciel niezasadnie, to jest bez podstawy prawnej w postaci stosownego postanowienia umownego żądała i pobierała od powodów jako dłużników wyższe świadczenia niż wynikało to z łączącego strony węzła obligacyjnego, a co za tym idzie w zakresie tych świadczeń pozwany był bezpodstawnie wzbogacony. Zatem świadczenie to podlega zwrotowi na podstawie art. 405 k.c. w związku z art. 410 § 1 i 2 k.c.

Jako bezzasadny Sąd ocenił zarzut pozwanego, że spełnienie przez powodów świadczeń ratalnych oznaczało eliminację abuzywnego charakteru zakwestionowanych postanowień umownych, które to postanowienia miałyby zostać skonkretyzowane czy sanowane w drodze spełnienia świadczenia. Sąd nie podziela tego stanowiska opartego na poglądzie wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 marca 2015 roku, IV CSK 362/14, który zapadł w innej sprawie.

Argumentacja pozwanego, że powodowie spełniali świadczenie wiedząc, że nie byli do niego zobowiązani, w związku z czym nie mogą obecnie żądać zwrotu świadczenia (art. 411 punkt 1 k.c.), w ocenie Sądu jest chybione. Regulowanie rat kredytu przez powodów miało na celu uniknięcie przymusu w postaci naliczania dodatkowych odsetek, wypowiedzenia umowy kredytowej czy wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Brak spłaty rat kredytu mógł narazić powodów na reakcję banku w postaci wypowiedzenia kredytu i postawienia całego kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. Przepis art. 411 pkt 1 k.c. przewiduje, że nawet w sytuacji, gdy uiszczający świadczenie nienależnie wiedział, że nie był do świadczenia obowiązany, jednak spełnił świadczenie celem uniknięcia przymusu, ma możliwość dochodzenia roszczeń z bezpodstawnego wzbogacenia.

Przewidziane w umowach kredytowych zabezpieczenia banku na wypadek niewywiązywania się przez kredytobiorcę ze swoich zobowiązań stwarzają przecież po stronie klienta banku pewien stan zagrożenia, z którym spełniający świadczenie musi się liczyć. W wyrok z dnia 09 listopada 2005 roku II CK 177/05, Lex 346049, Sądu Najwyższego wskazał, że pojęcie przymusu, o jakim mowa w art. 411 pkt 1 k.c., nie może być interpretowane w sposób zawężający. To nie tylko zagrożenie egzekucją świadczenia, ale także stworzenie takich sytuacji, w których spełniający świadczenie, by uniknąć niekorzystnych i często nieodwracalnych skutków, zmuszony jest spełnić świadczenie, mimo świadomości, że świadczy nienależnie. Zwrócić należy również uwagę na sposób spłaty kredytu. Pozwany bank pobierał środki z rachunku powodów na podstawie zlecenia. Powodowie nie dokonywali sami wpłat poszczególnych rat na rachunek pozwanego.

Powodowie należycie wykazali wysokość żądanego roszczenia. Obliczenie nadpłaty nienależnej stronie pozwanej polegało na odjęciu od kwot ustalonych w oparciu o klauzulę waloryzacyjną sumy rat wyliczonych bez mechanizmu waloryzacji. Kwota nadpłaty wyniosła 492,56 złotych.

Roszczenie powodów zostało wykazane zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek znajduje uzasadnienie w przepisie art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c.

Stosownie do treści art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z kolei art. 455 k.c. stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie na rzecz powodów od dnia 06 sierpnia 2015 roku było zasadne, gdyż powodowie pismem z dnia 27 lipca 2015 r., wezwali pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni kwoty dochodzonej pozwem.

Sąd uznał powodów za wierzycieli solidarnych w zakresie roszczenia o zwrot kwoty 492,56 złotych nienależnego świadczenia. W polskim systemie prawnym przyjęcie konstrukcji solidarności (zarówno biernej jak i czynnej) jest uzależnione od istnienia podstawy prawnej w tym względzie. Zgodnie z treścią art. 369 k.c. źródłem solidarności biernej, może być jedynie ustawa lub czynność prawna. W ocenie sądu brak jest podstaw do uznania, że powyższe unormowanie nie może mieć zastosowania również do źródeł solidarności czynnej. Wśród obowiązujących przepisów prawa brak jest przepisu, który w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy mógłby być wskazany jako ustawowa podstawa solidarności czynnej powodów. Zdaniem sądu za źródło solidarności czynnej powodów może być uznana umowa kredytowa. W przedmiotowej sprawie stroną umowy kredytowej byli oboje powodowie, pozostający ze sobą w związku małżeńskim. Oboje powodowie jako kredytobiorcy wpłacali poszczególne raty kredytu, a środki przeznaczone na raty pochodziły z ich majątku wspólnego. Zatem zwrotu nadpłaconego świadczenia mogą powodowie, będący małżonkami, domagać się solidarnie.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych wyżej przepisów orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc wprowadzającego zasadę, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na tej podstawie Sąd zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 167,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Na kwotę tą składają się koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w wysokości 30,00 złotych zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 1025) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powodów wysokości 120,00 złotych zgodnie z § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015r., poz.1804), a także 17 złotych opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W pkt 3 wyroku Sąd oddalił wniosek powodów o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

Stosownie do treści art. 333 § 3 k.pc. sąd może na wniosek nadać wyrokowi nadającemu się do wykonania w drodze egzekucji rygor natychmiastowej wykonalności, gdyby opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę. Przesłanki objęte powyższym przepisem w niniejszej sprawie nie zostały spełnione.